

DENET VERGİ SİRKÜLER

Sirküler Tarihi : 04.05.2017
Sirküler No : 2017/049

EUROBONDLARDAN ELDE EDİLEN FAİZ GELİRLERİ İLE ALIM-SATIM KAZANÇLARININ VERGİLENDİRİLMESİ

Hazine tarafından yurtdışında ihraç edilen menkul kıymetler (eurobondlar) vergi uygulamaları bakımından Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu gibi değerlendirilmektedir.

Bu Sirkülerimizde, eurobondlardan elde edilen faiz gelirleri ile alım-satım kazançlarının, **tam mükellef gerçek kişiler** nezdinde nasıl vergilendirileceği, 258 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yapılan açıklamalar da dikkate alınmak suretiyle bilgilerinize sunulmuştur.

1. EUROBOND FAİZ GELİRLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ:

Gelir Vergisi Kanunu(GVK)'nun 75 nci maddesinin ikinci fıkrasının 5 numaralı bendinde, her nevi tahvil ve Hazine Bonosu faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresi'nce çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirlerin "**menkul sermaye iradı**" olduğu belirtilmiştir. Eurobond faiz gelirleri de bu madde gereğince menkul sermaye iradı niteliğindedir.

GVK'nun 85 ve 86 ncı maddeleri uyarınca, tam mükellef gerçek kişilerce elde edilen bu nitelikteki menkul sermaye iratları, prensip olarak, beyan sınırının aşılması halinde yıllık beyan esasında gelir vergisine tabidir.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2016 yılında 7,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 150'den fazla ülkede bulunan 1.401 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 67.000'nin üzerinde kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Denet'in müşterilerine özel bir hizmetidir. İzinsiz çoğaltılamaz, iktibas edilemez.

Ancak beyan sınırının aşılmaması durumunda, stopaja tabi tutulmuş menkul sermaye iratları için yıllık beyanname verilmemekte, diğer gelirler için beyanname verilse bile bu gelirler beyannameye dahil edilmemektedir.

Eurobond faiz gelirleri üzerinden GVK'nun 94/7 nci maddesi uyarınca stopaj yapılmakta olup, hâlihazırda bu stopajın oranı %0 olarak uygulanmaktadır.¹ Stopaj oranının % 0 olması bu gelirler üzerinden stopaj yapıldığını gösterir. Başka bir deyişle vergi uygulamaları bakımından söz konusu gelirler stopaja tabi tutulmuş sayılır.

Eurobond faiz gelirleri GVK'nun geçici 67 nci maddesi uyarınca stopaja tabi değildir.²

Beyan sınırı, gelir vergisi tarifesinin ikinci diliminde yer alan tutardan oluşmakta olup, 2017 yılı için geçerli olan miktarı 30.000 TL.'dir.³

Bilindiği gibi, GVK'nun 75/5 inci maddesinde yer alan parantez içi hüküm gereğince, döviz cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerin itfa sırasında oluşan değer artışları irat sayılmamaktadır. Eurobondlar da döviz cinsinden ihraç edilmiş olduğundan anapara kur farkları vergiye tabi değildir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, gerek 01/01/2006 tarihinden önce gerekse bu tarihten itibaren ihraç edilen eurobondların elde tutulması sürecinde 2017 yılı içinde elde edilen faiz gelirlerinin beyan edilip edilmeyeceği değerlendirilirken;

- Öncelikle 2017 yılında tahsil edilen/edilecek faiz gelirlerinin tahsil tarihindeki kurlarla TL karşılığı bulunmalı, yani elde edilen eurobond faiz gelirleri tespit edilmeli (Anapara kur farkları gelir sayılmaz),
- Sonra bu tutar dahil beyana tabi tüm gelirlerin beyan sınırını aşıp aşmadığı kontrol edilmeli, eğer beyana tabi tüm gelirler toplamı beyan sınırını aşarsa, faiz gelirinin tamamı yıllık beyanname ile beyan edilmeli veya beyan edilen gelire dahil edilmelidir.

Başka beyana tabi gelirlerin bulunması halinde beyan sınırının hesabında bu gelirlerin de dikkate alınacağı unutulmamalıdır.

2. EUROBOND ALIM-SATIM KAZANÇLARI :

GVK'nun mükerrer 80 nci maddesine göre, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar "*değer artış kazancı*" niteliğindedir. GVK'nun mükerrer 81 nci maddesine göre değer artışında safi kazanç, elden çıkarma karşılığında alınan para ve ayınlarla sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerin tutarından, elden çıkarılan mal ve hakların maliyet bedelleri ile elden çıkarmak dolayısıyla yapılan ve satıcının uhdesinde kalan giderlerin ve ödenen vergi ve harçların indirilmesi suretiyle tespit olunmaktadır.

¹ 2003/6377 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

² GVK Md. Geçici 67/1

³ GVK Md. 86/1-c ve 103

Menkul kıymetlerin elden çıkarılmasında, iktisap bedelinin tevsik edilememesi halinde Vergi Usul Kanunu'nun 266 ncı maddesinde yazılı itibari değer iktisap bedeli olarak kabul edilmektedir.

Diğer taraftan mükerrer 81 inci maddenin son fıkrası uyarınca mal ve hakların elden çıkarılmasında iktisap bedeli, elden çıkarılan mal ve hakların, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Yİ-ÜFE endeksindeki artış oranında artırılmak suretiyle tespit edilmektedir. Ancak bu endekslemenin yapılabilmesi için artış oranının %10 veya üzerinde olması şarttır. Bu şart 01.01.2006 tarihi itibariyle getirildiği için, 01.01.2006 tarihinden önce ihraç edilmiş eurobondların elden çıkarılması durumunda %10 şartı aranmayacaktır.

Endeksleme pratik olarak, satış tarihinden bir önceki ayın endeks değerinin, alış tarihinden bir önceki ayın endeks değerine bölünmesi ve bulunan tutarın alış bedeli ile çarpılması suretiyle yapılabilir.

Eurobondların alım-satım kazançları üzerinden GVK'nun geçici 67 nci maddesi stopaj yapılmamaktadır.⁴

Eurobond alım-satım kazançları için mevcut düzenlemelerde herhangi bir istisna uygulaması yoktur. Ancak menkul kıymetler için GVK'nun mükerrer 80 nci maddesinde yer alan ve 5281 sayılı Kanunla 1.1.2006 tarihi itibariyle kaldırılmış olan istisna hükümleri, bu tarihten önce ihraç edilmiş olan kıymetler için geçerliliğini korumaktadır. Bu istisnanın 2017 yılı için uygulanacak tutarı 24.000 TL.'dir. 1.1.2006 tarihinden itibaren ihraç edilmiş eurobondlar için istisnadan yararlanılmayacaktır.

Bir yıl içinde elde edilen değer artış kazançları topluca hesaplandığından, bir işlemde doğan zarar başka bir işlemin kârına mahsup edilebilmektedir. Bu işlemde kazanç tespiti geçici 67 inci maddeye istinaden yapılmayıp genel hükümler geçerli olduğundan, zarar mahsubu için "*aynı türden olma*" koşulu aranmamaktadır. Başka bir deyişle geçici 67 inci madde kapsamında dikkate alınmamış menkul kıymet satış zararları eurobond satış kazancına mahsup edilebilir.

Maliye Bakanlığı döviz cinsinden ihraç edilmiş bir menkul kıymet olan eurobondların elden çıkarılmasından sağlanan kazançların da TL cinsinden hesaplanması gerektiği görüşündedir.

Bakanlık bu görüşünü önce **mukteza bazında**⁵ açıklayarak, ulusal para cinsinden ihraç edilmiş tahvil ve bonoların elden çıkarılmasından sağlanan kazançların tespitine ilişkin esasların, yabancı para cinsinden ihraç edilmiş olan tahvil ve bonolar için de geçerli olduğunu belirtmiştir.

⁴ GVK Md. Geçici 67/1

⁵ Bakanlığın 18.10.2004 tarih ve 48632 sayılı muktezası (özelgesi)

Muktezada yapılan açıklamaya göre **yabancı para cinsinden ihraç edilmiş olan tahvil ve bonoların elden çıkarılmasından doğan kazanç, elden çıkarma karşılığında elde edilen yabancı para tutarının TL karşılığından, bunların alımında ödenen yabancı para tutarının TL karşılığı ve varsa satış giderlerinin düşülmesi sonucu** hesaplanmalıdır. Alım ve satımın farklı aylarda gerçekleşmesi durumunda da elde edilen kazancın tespitinde maliyet bedeli ÜFE artış oranında artırılarak dikkate alınmalıdır.

Bu görüş Bakanlıkça daha sonra **tebliğ bazında** açıklanmıştır. 258 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin 5 inci bölümünde, eurobondların elden çıkarılmasından sağlanan kazancın, elden çıkarma karşılığında elde edilen yabancı para tutarının TL karşılığından, bunların alımında ödenen yabancı para tutarının TL karşılığı ve varsa satış giderlerinin düşülmesi suretiyle hesaplanacağı belirtilmiştir.

Bütün bu açıklamalar çerçevesinde, 2017 yılında elde edilen eurobond alım-satım kazancının yıllık beyanname ile beyan edilecek tutarı şöyle hesaplanacaktır :

- Alış bedelinin alış tarihindeki döviz alış kuru esas alınarak TL karşılığı bulunacak, daha sonra bu bedel Yİ-ÜFE endeksindeki artış oranında endekslenerek kazancın tespitine esas alınacak maliyet bedeli hesaplanacaktır.
- Satış bedeli satış tarihindeki döviz alış kuru ile TL'ye çevrilecek, bundan endekslenmiş maliyet ve varsa satış giderleri düşülerek TL cinsinden satış kazancı tespit edilecektir.
- 01.01.2006 tarihinden önce ihraç edilmiş eurobondlar için 24.000 TL istisna düşülecektir.
- İstisna indirimi yapıldıktan sonraki tutar ne olursa olsun yıllık beyanname ile beyan edilecektir.
- 01.01.2006 tarihinden sonra ihraç edilmiş eurobondlar için herhangi bir istisna indirimi yapılmayacaktır.

Saygılarımızla.